FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea Babeş-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Greco-Catolică
1.3 Departamentul	Departamentul Blaj
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licenţă
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologie greco-catolică pastorală (la Blaj) / Licențiat în teologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				KLR0022 **Eclesiologie**			
2.2 Titularul activităţilor de curs				Prof. dr. Cristian Barta			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Prof. dr. Cristian Barta			
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învăţământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuţia fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					16
Tutoriat					3
Examinări					2
Alte activităţi:					

3.7 Total ore studiu individual	69
3.8 Total ore pe semestru	125
3.9 Numărul de credite	5

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Nu este cazul
4.2 de competenţe	• Nu este cazul

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 De desfăşurare a cursului	• Prezenţa la prelegeri
5.2 De desfăşurare a seminarului/laboratorului	• Prezenţa şi intervenţiile la seminar, preluarea temei de seminar, elaborarea şi susţinerea seminarului, predarea la timpul stabilit

6. Competenţele specifice acumulate

Competenţe profesionale	În urma studierii acestei discipline, studentul trebuie să poată: • Să-şi însuşească, să cunoască, să înţeleagă şi să utilizeze principiile, mijloacele, metodele, procedeele şi conceptele-limbajul-terminologia specifice Ecleziologiei; • Să dezvolte o reflecţie critică şi constructivă în interiorul domeniului; • Să cunoască evoluţia ecleziologiei catolice în istorie; • Să înţeleagă legătura dintre ecleziologie şi celelalte discipline teologice;
Competenţe transversale	• Să poată integra competenţele profesionale dobândite în urma cursului cu elementele specifice celorlalte discipline sau chiar domenii de studii, în virtutea interdisciplinarităţii; • Să poată dialoga cu teologi ai altor confesiuni creştine pe tema naturii şi misiunii Bisericii Catolice. • Să se angajeze în misiunea Bisericii Catolice.

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Cursul de Eccleziologie are finalitatea de a prezenta studentului originea, structura şi misiunea Bisericii Catolice printr-un demers metodologic care are ca repere fundamentale Sf. Scriptură, Tradiţia şi Magisterul Bisericii Catolice. Studentul de la teologie pastorală, fiind un potenţial preot, va fi ajutat să dobândească o imagine adecvată despre natura şi scopurile mântuitoare ale Bisericii în care va activa ca *un alter Christus* în folosul poporului lui Dumnezeu.
7.2 Obiectivele specifice	• Insuşirea, cunoaşterea, înţelegerea şi utilizarea principiilor, mijloacelor, metodelor şi limbajului specifice Cristologiei şi soteriologiei; • Dezvoltarea unei reflecţii critice şi constructive în interiorul domeniului; • Vor fi abordate principalele elemente ale ecleziologiei catolice: instituirea divină a Bisericii Catolice, dimensiunea sa mistică şi sacramentală, structura ierarhică – cu specială referire la Primatul papal, misiunea sa în lumea contemporană. • Tematica cursului de ecleziologie îl introduce pe student şi în ambianţa problemelor ecleziologice de actualitate: ecumenism, Biserică şi Stat, Biserica şi politica, Biserica şi etnicitatea.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	**Metode de predare**	**Observaţii. Bibliografie**
CURS 1. ECLEZIOLOGIA ŞI IZVOARELE SALE. I.1. Tratatul dogmatic "de Ecclesia". I.2. Revelaţia biblică despre Biserică. I.3. Izvoarele eccleziologice medievale şi moderne. I.4. Magisterul eccleziastic contemporan.	Prelegere / expunere, prezentare, explicaţii, exemplificări.	**Bibliografie:** Buzalic 2005, pp. 13-53,125-155.
CURS 2. ORIGINEA BISERICII LUI HRISTOS. II.1. Diferitele sensuri ale noţiunii de "origine". II.2. Alianţele ca prefigurări şi anticipări ale Bisericii. II.3. Poporul Israelului este prefigurarea Bisericii. II.4. Noul Legământ făgăduit pentru timpurile mesianice. II.5. Cina cea de Taină ca anticipare a misterului Bisericii. II.6. Apostolii şi Petru. II.7. Pogorârea Spiritului Sfânt în ziua Cincizecimii. II.8. Originea treimică a Bisericii.	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Ratzinger 2005, pp. 7-30.
CURS 3. **NATURA BISERICII LUI HRISTOS.** III.1. Biserica – realitate vizibilă şi spirituală. III.2. Biserica - Noul Popor al lui Dumnezeu. III.3. Biserica - Trupul lui Hristos. III.4. Biserica - mister de comuniune. Colegialitatea episcopală.	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Buzalic 2005, pp. 156-172, 184-187; *Lumen* Gentium, nr. 1-17; De Lubac 2004, pp. 114-127 ; Ioan Paul al II-lea 2003, nr. 1-46; Comissione mista internazionale per il dialogo teologico tra la Chiesa

III.5. Biserica - Mireasă, Templul lui Dumnezeu.		Cattolica Romana e la Chiesa Ortodossa, 2007; Lupu Ştefan, 2001.
CURS 4. NATURA BISERICII LUI HRISTOS. IV.1. Sacramentalitatea Bisericii. IV.2. Sufletul şi trupul Bisericii. IV.3. Membrii Bisericii. IV.4. Sfânta Fecioară Maria.	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Buzalic 2005, pp. 172-183; *Lumen* Gentium, nr. 52-69; De Lubac 2004, pp. 240-288 ; Špidlík 2004, pp. 13-15; Ratzinger, 2001, pp. 14-31.
CURS 5. Euharistia edifică Biserica.	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Ioan Paul al II-lea, *Ecclesia de Eucharistia*; Ferenţ 2004, pp. 11-126, 158-164.
CURS 6. ATRIBUTELE BISERICII. VI.1. Unitatea. VI.2. Sfinţenia. VI.3. Catolicitatea. VI.4. Apostolicitatea. Ierarhia Bisericească.	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Ratzinger 2004, pp. 235-241; Buzalic 2005, pp. 203-254; Špidlík 2004, pp. 29-39, 47-70.
CURS 7. STRUCTURA BISERICII ÎN ISTORIE. VII.1. Biserica universală şi Bisericile locale. VII.2. Structura Bisericii Române Unite cu Roma privită în evoluţia sa istorică (1697-2006).	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Ratzinger 2005, pp. 52-73; Buzalic 2005, pp. 275-288; Ferenţ 2004, pp. 11-38.
CURS 8. STRUCTURA BISERICII ÎN ISTORIE: PRIMATUL PAPAL	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Ratzinger 2005, pp. 31-51; Buzalic, 2005.
CURS 9. STRUCTURA BISERICII ÎN ISTORIE. IX.1. Persoanele consacrate: diferite forme de viaţă consacrată; sacralitatea vieţii consacrate; misiunea ecclezială a persoanelor consacrate. IX.2. Laicii: noţiunea de "laic" în Biserică; cooperarea organică cu ierarhia; misiune în Biserică şi în lume.	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** *Lumen* Gentium, nr. 30-40, 43-47; *Apostolican Actuositatem*, nr. 2-32; Pasquato Ottorino, 2007; Congregaţia pentru Cler, 2000..
CURS 10. MISIUNEA BISERICII. X.1. Fundamentul şi scopul Bisericii. X.2. Negreşelnicia Bisericii. X.3. Subiectul misiunii. X.4. Obiectul misiunii: transmiterea credinţei, sfinţirea oamenilor.	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Buzalic, 2005; *Gaudium et spes*, nr. 40-45.
CURS 11. BISERICA ŞI STATUL; BISERICA ŞI COMUNITATEA EUROPEANĂ. XI.1. Aspecte istorice ale evoluţiei raportului dintre Biserică şi Stat în Răsărit şi în Apus. XI.2. Aspecte istorice ale evoluţiei raportului dintre Biserica Română Unită cu Roma şi Stat. Prezentul: dificultăţi şi perspective. XI.3. Biserica Catolică şi Comunitatea Europeană: dificultăţi şi perspective.	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Ioan Paul al II-lea 2003, pp. 11-133; Schuster Hermann, 2007.
CURS 12. BISERICA ŞI COMUNITATEA POLITICĂ. XII.1. Aspecte istorice privind raportul dintre Biserica Română Unită cu Roma şi activitatea politică. XII.2. Directivele actuale ale Sfântului Scaun privind raportul Bisericii Catolice cu comunitatea politică.	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Barta Cristian, 2007.
CURS 13. BISERICA ŞI CULTURA. XIII.1. Raportul dintre credinţă şi cultură. XIII.2. Pentru o nouă pastorală a culturii.	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Consiliul Pontifical pentru Cultură 1999, pp. 3-89.
CURS 14. ECUMENISMUL. XIV.1. Originea, natura şi scopul fenomenului ecumenic. XIV.2. Documentele despre ecumenism ale Magisterului Bisericii Catolice. XIV.3. Implicarea Bisericii Române Unite cu Roma în ecumenism.	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Buzalic, 2005; *Unitatis redintegratio*, nr. 1-24.

Bibliografie

Barta Cristian, *Coordonatele actuale ale raporturilor dintre Biserica Română Unită cu Roma şi politică*, în *Studia Politica*, Universitatea Bucureşti, vol. VII, nr. 3/2007, pp. 713-720.

Buzalic Alexandru, *EKKLESIA. Din problematica ecleziologiei contemporane*, Ed. Buna Vestire, Blaj, 2005.

Comisia Teologică Internaţională, *Memorie şi reconciliere. Biserica şi greşelile din trecut*, trad. de Anton Iştoc, Ed. Presa Bună, Iaşi, 2000.

Comissione mista internazionale per il dialogo teologico tra la Chiesa Cattolica Romana e la Chiesa Ortodossa, *Le*

conseguenze ecclesiologiche e canoniche della natura sacramentale della chiesa: comunione ecclesiale, conciliarità e autorità, Ravenna, 13 ottobre 2007.

Conciliul Ecumenic Vatican II: Constituţii, decrete, declaraţii, trad. Arhiepiscopiei Romano-Catolice de Bucureşti, Editat de «Kirche in Not», Nyireghaza, 1990.

Congregaţia pentru Cler, *Preotul, învăţător al cuvântului, ministru al sacramentelor şi păstor al comunităţii pentru cel de-al treilea mileniu creştin*, trad. de Anton Iştoc, Ed. Presa Bună, Iaşi, 2000.

Congregaţia pentru Doctrina Credinţei, *Răspunsuri la unele întrebări privind anumite aspecte ale doctrinei Bisericii*, Roma, 29 iunie 2007.

Congregaţia pentru Doctrina Credinţei, *Notă doctrinară despre câteva aspecte ale evanghelizării*, Roma, 3 decembrie 2007.

Congregaţia pentru Doctrina Credinţei, *Notă doctrinară privind unele chestiuni referitoare la angajamentul şi comportamentul laicilor în viaţa politică*, trad. de Marius Cerghizan, Ed. Presa Bună, Iaşi, 2004.

Consiliul Pontifical pentru Cultură, *Pentru o pastorală a culturii*, trad. de Anton Iştoc, Ed. Presa Bună, Iaşi, 1999.

De Lubac Henri, *Meditaţie asupra Bisericii*, trad. de Marius Boldor şi Valeria Pioraş, Ed. Humanitas, Bucureşti, 2004.

Ferenţ Eduard, *Biserică, ce simţi despre taina fiinţei tale?*, Ed. Sapientia, Iaşi, 2004.

Ioan Paul al II-lea, *Ecclesia in Europa*, trad. de Cristina Grigore, Ed. Presa Bună, Iaşi, 2003.

Ioan Paul al II-lea, *Ecclesia de Eucharistia*, ediţia a II-a, Ed. Paoline, Milano, 2003.

Lupu Ştefan, *Sinodalitatea şi/sau conciliaritatea. Expresie a unităţii şi a catolicităţii Bisericii*, în *Dialog Teologic*, an. IV, nr. 7, Ed. Sapientia, Iaşi, 2001, pp. 59-84.

Pasquato Ottorino, *I laici nella Chiesa antica: identità e ruoli. Individuazione di aree di laicità*, în *Dialog Teologic*, an. X, nr. 19, 2007, pp. 33-49.

Ratzinger Joseph, *BISERICA. Chemare spre comunitate*, trad. de Petru Ioan Puiu şi Ioan Mitrofan, Ed. Aridia, Blaj, 2005.

Ratzinger Joseph, *Despre ecleziologia Constituţiei "Lumen gentium"*, trad. De W. Dancă, în *Dialog Teologic*, an. IV, nr. 7, Ed. Sapientia, Iaşi, 2001, pp. 14-31.

Ratzinger Joseph, *Introducere în creştinism: prelegeri despre Crezul Apostolic*, trad. Mihăiţă Blaj, Ed. Sapientia, Iaşi, 2004.

Schuster Hermann, *Responsabilitatea creştinilor laici în societatea pluralistă a Europei*, în *Dialog Teologic*, an. X, nr. 19, 2007, pp. 50-57.

Špidlík Tomás, *Cateheză despre Biserică*, trad. de Andrei Mărcuş, Ed. Galaxia Gutemberg, Târgu Lăpuş, 2004.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	**Observaţii. Bibliografie**
S. 1: Prezentarea temelor, a modului de desfăşurare şi a metodologiei seminarului de *Ecleziologie*. Indicarea principalelor repere bibliografice pentru fiecare temă.	Prezentare, explicaţii, dezbateri.	Studentul se documentează şi lucrează independent
S. 2: **Biserica: subiect sau obiect al credinţei?**	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie:** Ratzinger 2005, pp. 7-30.
S. 3. Autoritatea şi sinodalitatea Bisericii.	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie:** Comissione mista internazionale per il dialogo teologico tra la Chiesa Cattolica Romana e la Chiesa Ortodossa, 2007; Lupu Ştefan, 2001.
S. 4: *Ecleziologia Constituţiei "Lumen gentium"*.	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie:** Ratzinger, 2001, pp. 14-31. Congregaţia pentru Doctrina Credinţei, *Răspunsuri la unele întrebări privind anumite aspecte ale doctrinei Bisericii*, Roma, 29 iunie 2007.
S. 5: Euharistia şi comuniunea eclezială.	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie:** Ioan Paul al II-lea, *Ecclesia de Eucharistia.*
S. 6. Biserica: Unitate în diversitate.	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie:** Buzalic 2005, pp. 203-254.
S. 7: Cristologia Sfântului Atanasie cel Mare. **Statutul ecleziologic al Bisericii Arhiepiscopale majore.**	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie:** Buzalic 2005, pp. 275-288.
S. 8: **Contribuţia Bisericii Române Unite cu Roma la Conciliul Vatican I, *Constituţia "Pastor Aeternus"*.**	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie:** Barta 2003, pp. 23-30, 35-38, 41-58, 95-97, 170-172, 201-217237-243; Decretul de unire cu grecii *Laetentur caeli* şi *Constitutio dogmatica prima de Ecclesia Christi "Pastor Aeternus"* din *Conciliorum Oecumenicorum Decreta* 1996, pp. 524-528, 811-816.
S. 9: **Rolul preotului în Biserică.**	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie:** Congregaţia pentru Cler, 2000.
S. 10: Necesitatea Bisericii pentru mântuire. Misiune	Prezentare şi	**Bibliografie:** Comisia Teologică

dumnezeiască şi greşeli umane.	dezbateri	Internaţională, 2000.
S. 11: Responsabilitatea laicilor creştini în societatea pluralistă a Europei.	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie: :** Ioan Paul al II-lea 2003, pp. 11-133.
S. 12: De ce trebuie un catolic să se angajeze în societate şi în comunitatea politică?	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie:** Congregaţia pentru Doctrina Credinţei 2004, pp. 3-26.
S. 13: Ecumenism, misiune/evanghelizare şi prozelitism.	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie:** Congregaţia pentru Doctrina Credinţei, *Notă doctrinară despre câteva aspecte ale evanghelizării*, Roma, 3 decembrie 2007.
S. 14: Concluzii, rezumat, evaluarea seminarului		

Bibliografie

Barta Cristian, *Tradiţie şi dogmă*, Ed. Buna Vestire, Blaj, 2003.

Buzalic Alexandru, *EKKLESIA. Din problematica ecleziologiei contemporane*, Ed. Buna Vestire, Blaj, 2005.

Comisia Teologică Internaţională, *Memorie şi reconciliere. Biserica şi greşelile din trecut*, trad. de Anton Iştoc, Ed. Presa Bună, Iaşi, 2000.

Conciliul Ecumenic Vatican II: Constituţii, decrete, declaraţii, trad. Arhiepiscopiei Romano-Catolice de Bucureşti, Editat de «Kirche in Not», Nyireghaza, 1990.

Ioan Paul al II-lea, *Ecclesia in Europa*, trad. de Cristina Grigore, Ed. Presa Bună, Iaşi, 2003.

Ioan Paul al II-lea, *Ecclesia de Eucharistia*, ediţia a II-a, Ed. Paoline, Milano, 2003.

Lupu Ştefan, *Sinodalitatea şi/sau conciliaritatea. Expresie a unităţii şi a catolicităţii Bisericii*, în *Dialog Teologic*, an. IV, nr. 7, Ed. Sapientia, Iaşi, 2001, pp. 59-84.

Ratzinger Joseph, *Despre ecleziologia Constituţiei "Lumen gentium"*, trad. De W. Dancă, în *Dialog Teologic*, an. IV, nr. 7, Ed. Sapientia, Iaşi, 2001, pp. 14-31.

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conţinuturile disciplinei sunt coroborate cu aşteptările comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori din domeniul programului.
- Conţinuturile disciplinei răspund exigenţelor parohiei, fişei postului de muncă din domeniul bisericesc, educativ, caritativ, catehetic sau formativ şi voluntariat.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Însuşirea conţinuturilor	Examen scris final	60 %
	Subiectele pentru examen vor fi alese din cadrul tematicii prezentate la curs.	Examenul scris va dura 2 ore.	
10.5 Seminar/ laborator	Participarea activă la dezbateri.	Evaluarea participării active la dezbateri.	10 %
	Elaborarea lucrării scrise	Evaluarea lucrării scrise	30%
	Pentru a fi luată în considerare nota de la seminar este necesară obţinerea notei de trecere la examenul scris final de la sfârşit de semestru.	Prezentarea la examenul final este condiţionată de întocmirea lucrării de seminar, pe temele propuse de titularul cursului, dar şi de predarea acestuia titularului de curs - în format electronic pe e-mail (crisbarta@yahoo.com).	

10.6 Standard minim de performanţă

- Însuşirea materialului de învăţat.
- Probarea dezvoltării competenţelor specifice acumulate (profesionale, transversale).
- Finalizarea lucrării de seminar.
- Obţinerea a minimum nota 5 (atât la evaluare examenului scris, cât şi la evalurea seminarului)

Data completării 19.09.2018

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament 01.10.2018

Semnătura directorului de departament

